

Miljøgodkendelse

af anlæg til husdyrproduktion
for mere end 250 dyreenheder,
på ejendommen

"Østerheden", matr.nr. 1 , Østerheden, Ø. Hassing

Vester Hedensvej 35, 9362 Gandrup

Godkendelse af særlig forurenende virksomhed i henhold til Miljøministeriets bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (bekendtgørelse nr. 807 af 25.10.1999), efter kapitel 5 i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. Lovbekendtgørelse nr. 698 af 22.09.1998, Lov om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

Februar 2004

Teknisk Udvalg
Hals Kommune

Indholdsfortegnelse

Ansøgning.....	3
Generelle vilkår	3
Vilkår for indretning og drift.....	4
Vilkår for luftforurening	4
Vilkår for støj	5
Vilkår for affald m.v.	5
Vilkår for skadedyr m.v.	5
Vilkår for spildevand	6
Vilkår for tilsyn og kontrol.....	6
Generelle forhold	8
Klagevejledning og offentliggørelse	8
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	9
Forord	9
Lovgrundlag	9
Sagens bilag.....	9
Afstandsforhold	9
Dyrehold.....	9
Landbrugsareal / harmoniforhold:	9
Husdyrgødning	10
Indretning.....	10
Transporter til og fra ejendommen.....	11
Råvarer og hjælpestoffer.....	11
Affald	12
Ikke teknisk resume.....	13
MILJØTEKNISK VURDERING	14
Lokalisering.....	14
Luftforurening	14
Støj	16
Håndtering af husdyrgødning m.v.	16
Affald	16
Skadedyr	17
Spildevand	17
Miljø- og ressourcestyring og renere teknologi.....	17
BILAG.....	19

Ansøgning

Gårdejer Søren Aaen har ansøgt om tilladelse til udvidelse af landbruget "Østerheden", beliggende på adressen Vester Hedensvej 35, 9362 Gandrup.

Ejendommens staldbygninger er alle beliggende Vester Hedensvej 35, 9362 Gandrup, Matr. nr. 1 m.fl., Østerheden, Ø. Hassing. Den nærmeste fremmede beboelsesbygning ligger ca. 100 meter vest fra den nærmeste stald.

Ejendommens dyrehold er i dag på 198 dyreenheder, bestående af tunge slagtesvin. I forbindelse med udvidelsen øges besætningens størrelse til 392 DE slagtesvin i vægtklassen 30-100 kg.. Udvidelsen betyder at antallet af producerede slagtesvin dyr kommer op på 14.112 pr. år.

Til ejendommen hører 120,77 ha der kan anvendes til udspreddning. Yderligere indgår ejendommene på Teglværksvej 49 med et areal på 28,18 ha der kan anvendes som udspreddningsareal og Mølholtvej 11 hvor 85,24 ha kan anvendes til udspreddning og forpagtninger med 53,6 ha. Totalt udgør udspreddningsarealerne 287,79 ha. Harmoniarealeret er oplyst til 280,0 ha.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Hals Kommune hermed miljøgodkendelse til drift af ovennævnte landbrugsejendom med mere end 250 DE, på nedenstående vilkår. Godkendelsen er meddelt i medfør af kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven¹.

Miljøgodkendelsen omfatter tilladelse til, at dyreholdet udvides til i alt 392 DE slagtesvin i vægtklassen 30-100 kg. Udvidelsen omfatter desuden bygning af ca. 1750 m² stald samt gylleforsøringsanlæg.

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Vester Hedensvej 35, 9362 Gandrup.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
3. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 05.02.2012. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2. Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra dato for meddelelse af godkendelsen. Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Godkendelsesbekendtgørelsen², regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i februar måned 2012.

¹ Miljøbeskyttelsesloven: Lov nr. 358 af 6. juni 1991, Jf. lovbek. nr. 753 af 25. august 2001.

² Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 646 af 29. juni 2001 om godkendelse af listevirksomhed.

Vilkår for indretning og drift

4. Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer, der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
5. Ejendommen tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt 14.112 slagtesvin i vægtklassen 30-100 kg, svarende til 392 DE, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen³.
6. Der skal altid være minimum 9 måneders opbevaringskapacitet for bedriftens produktion af husdyrgødning inkl. husdyrgødning, som opbevares på bedriften fra anden ejendom.
7. Håndtering af gylle skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
8. Ved stationært påfyldningsanlæg skal der etableres en påfyldningsplads og vaskeplads ved gyllebeholderen til brug ved påfyldning af gyllevogn. Pladsen skal etableres med afløb til enten en særskilt opsamlingsbeholder eller til gyllebeholderen.
9. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted.
10. Der må ikke foretages omrøring og pumpning i gyllebeholderne lørdage, søn- og helligdage. Der må ligeledes ikke køres gylle ud lørdage, søn- og helligdage.
11. Kun gødning, der indgår i ejendommens mark- og gødningsplan, må opbevares og anvendes på ejendommens areal.

Vilkår for luftforurening

12. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugt- og støvgener, uden for ejendommens areal, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige. Afkast m.m. skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
13. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener for de omkringboende. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.
14. Såfremt driften medfører væsentlig flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse, kan tilsynsmyndigheden fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgenerne jf. endvidere den miljøteknisk redegørelse, afsnittet vedr. lugt og støv.
15. Fodersiloer mv. skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås. For eksempel med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

---

³ Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Vilkår for støj

16. Ejendommens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A):

Områdetype	Mandag – fredag Kl. 7.00 – 18.00 Lørdag Kl. 7.00 – 14.00	Mandag – fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag Kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdage Kl. 7.00 - 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
Landbrugs- ejendomme	55	45	40

Maksimal værdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).⁴

Tiderne i skemaet er ikke midlingstider (gennemsnitsperioder), men de tidsrum, hvor grænseværdierne skal overholdes. Midlingstiderne fremgår af Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, side 17.

17. Normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkår 20.

Vilkår for affald m.v.

18. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
23. Virksomhedens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord eller lignende og således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
24. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, må ikke nedgraves eller opbevares sammen med fast eller flydende husdyrgødning. Bortskaffelse skal ske til autoriseret destruktionsanstalt og opbevares i lukket container eller lignende indtil afhentning således, at der i tidsrummet inden afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold. Indretning for opbevaring skal godkendes af tilsynsmyndigheden inden ibrugtagning.

Vilkår for skadedyr m.v.

25. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium seneste fastsatte retningslinier, jf. bilag 3. Retningslinierne opdateres 1 gang årligt. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

Endvidere skal gener fra andre skadedyr ligeledes straks afhjælpes.

26. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

⁴ Tiderne i skemaet er ikke midlingstider, men de tidsrum, hvor grænseværdierne skal overholdes. Midlingstiderne fremgår af Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, side 17.

Vilkår for spildevand

27. Spildevandet fra stalde og lignende skal ledes til gyllesystemet eller anden opsamlingsbeholder.
28. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder eller til gyllebeholder. Skylning af marksprøjten kan dog foregå ved, at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.

Vilkår for tilsyn og kontrol

29. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
30. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Dette gøres ved på tilsynsmyndighedens forlangende at fremvise kvittering for korrekt aflevering heraf.
31. Der skal til stadighed kunne forefindes aftaler, der sikrer overholdelse af harmonireglerne.

Ved indgåelse af nye aftaler skal oplysninger om disse indsendes til tilsynsmyndigheden **senest 2 måneder inden ikræfttræden**. Sammen hermed skal indsendes kortbilag visende de omtalte arealer.

32. Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden kunne fremlægges gødningsregnskab, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen samt sikrer mindst 9 måneders opbevaringskapacitet.
33. Virksomheden skal efter anmodning fra tilsynsmyndigheden dokumentere, at vilkår om støj (vilkår nr. 20) er overholdt. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 20 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning⁵⁻⁶⁻⁷ og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.

- Beregninger skal ledsages af oplysninger om beregningsforudsætninger, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Specielt skal støjkilderne beskrives og deres kildestyrke angives.
- Støjmålinger eller -beregninger skal i øvrigt udføres efter reglerne i målebekendtgørelsen⁸.

34. Rapport med resultat af målinger / beregninger skal indsendes til tilsynsmyndigheden **senest 3 måneder** efter målingernes udførelse.
35. Viser støjmålinger / -beregninger, at vilkår nr. 20 ikke er overholdt, skal der efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden foretages afhjælpende foranstaltninger.

---

⁵ Vejledning nr. 5 1984, Ekstern støj fra virksomheder

⁶ Vejledning nr. 6, 1984, Måling af ekstern støj fra virksomheder

⁷ Vejledning nr. 5, 1993, Beregning af ekstern støj fra virksomheder

⁸ Bekendtgørelse nr. 637 af 30. juni 1997 om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer

36. Fremkommer der berettiget klager vedrørende ventilationen, skal der udføres forbedringer i følge aftale med tilsynsmyndigheden.

37. Virksomheden skal efter anmodning fra tilsynsmyndigheden dokumentere det samlede lugtbidrag fra virksomheden.

Virksomheden skal på kommunens anmodning, dog max. 1 gang årligt, fremsende den fornødne dokumentation i form af målinger og evt. beregninger. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt.

Dokumentationen skal danne grundlag for tilsynsmyndighedens vurdering af, om lugtgenerne er over eller under niveauet for, hvad der kan accepteres. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes, skal programmet godkendes af tilsynsmyndigheden. Dog skal det pointeres, at der ved prøvetagning skal være tale om en repræsentativ prøve.

Foranlediges en lugtmåling udført med baggrund i klage fra en nabo, skal en lugtmåling tage udgangspunkt ved klagers beboelse, for en vurdering af lugtbidraget fra virksomheden.

38. Beregning af lugtgener skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre disse målinger/beregninger, eller som kan godkendes af tilsynsmyndigheden. Lugtberegningen kunne f.eks. være en af OML – modellerne. Rapport med resultat af målinger / beregninger skal indsendes til tilsynsmyndigheden **senest 3 måneder** efter målingernes udførelse.

39. Viser lugtmålinger/-beregninger, at virksomheden giver anledning til øget lugtbidrag end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse, skal der efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden foretages afhjælpende foranstaltninger.

40. Virksomheden skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

I journalen registreres følgende:

- Dokumentation for, at ejendommens affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt, jf. vilkår nr. 30.
- Aftaler eller forpagtningsaftaler, der sikrer, at der rådes over tilstrækkeligt jordtilliggende til opfyldelse af harmonireglerne, jf. vilkår nr. 31.
- Eventuelle skriftlige aftaler om leje af gødningsopbevaringskapacitet på anden ejendom.
- Tidspunkt for kontrol med tagventilatorer samt evt. reparationer og udskiftninger.
- Kortbilag, der viser placering af kompoststakke.

41. I tilfælde af at der udarbejdes grønt regnskab for virksomheden skal dette årligt indsendes til Hals Kommune.

42. Ansøger skal årligt kunne dokumentere,

- at ammoniakfordampningen fra svinebrugets stalde og gødningslagre ikke overstiger 5100 kg N/år.
- at kvælstofudvaskningen fra projektets udbringningsarealer ikke i gennemsnit udgør mere end 56 kg N/ha/år fra rodzonen og
- at der er fosforbalance på 0 kg P/ha/år for projektets udbringningsarealer.

Dokumentationen for udvaskningen fra rodzonen skal første gang udarbejdes på baggrund af og samtidig med sædskifte- og gødningsplanen for førstkommende dyrkningsår efter endelig godkendelse. Herefter skal ny beregning foretages og indsendes til kommunen en gang om året.

Ved beregning af udvaskningen fra rodzonen skal beregningsprogrammet SimIIIb benyttes. Programmet er udarbejdet på grundlag af Danmarks Jordbrugsforskningsrapport nr. 32: "Empirisk model til beregning af kvælstofudvaskning fra rodzonen", september 2000. Såfremt der fremkommer en nyere og bedre beregningsmodel skal denne, på kommunens foranledning, benyttes.

Generelle forhold

Det skal endvidere bemærkes, at virksomheden er omfattet af miljøbeskyttelseslovens §§ 41, hvorefter tilsynsmyndigheden kan påbyde afhjælpende foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører væsentlig mere forurening, herunder affaldsfrembringelse, end nødvendigt ved anvendelse af den til enhver tid værende mindst forurenende teknologi eller bedst mulige rensning. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod virksomheden eller aktiviteten.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til miljøbeskyttelsesloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden d. 12. marts 2004 påklages til Skov- og Naturstyrelsen. Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Hals Avis den 11. februar 2004. Eventuel klage stiles til Skov- og Naturstyrelsen, men indsendes til Hals Kommune, Borgergade 39, 9362 Gandrup, som videresender klagen med sagens akter. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 101. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Johannes Elsnab
Udvalgsformand

/

Anders Pindstrup
Teknisk Chef

Kopi sendt til:

- Nordjyllands Amt, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst.
- Embedslægeinstitutionen, Vesterbro 81B, Box 1826, 9100 Aalborg.
- Arbejdstilsynet, Hobrovej 461, 9200 Aalborg SV.
- Bygnings- og Maskinkontoret i Nordjylland, Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
- NOAH, Nørrebrogade 39, 1. tv., 2200 København N. Att.: Knud Clemmensen.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE

Forord

Gårdejer Søren Aaen har den 5. november 2002 søgt om miljøgodkendelse af udvidelse af sin bedrift "Østerheden" på adressen Vester Hedensvej 35, 9362 Gandrup., matr.nr. 1 m. fl., Østerheden, Ø. Hassing . Ansøgningen vedrører en udvidelse af eksisterende besætning af slagtesvin fra nuværende 198 DE til 392 DE.

Sagen har været forelagt Nordjyllands Amt med henblik på udarbejdelse af VVM redegørelse samtidig med udarbejdelse af denne godkendelse

I henhold til Godkendelsesbekendtgørelsens § 11 skal ansøgningsmateriale samt udkast til godkendelse fra IPPC virksomheder offentliggøres, således offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Da der også udarbejdes VVM redegørelse, er offentliggørelsen heraf foregået i henhold til VVM reglerne, hvilket er i overensstemmelse med reglerne for IPPC virksomheder.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet og godkendelsen er udarbejdet i henhold til bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, Godkendelsesbekendtgørelsen samt Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1997 om godkendelse af husdyrbrug.

Sagens bilag

Følgende bilag er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgningsmateriale af den 5. november og supplerende materiale af den 5.maj 2003.
- Samt diverse notater.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone. Den nærmeste nabo, Vester Hedensvej 31, ligger ca. 225 meter sydvest for ejendommen. Den nærmeste by (byzone) er Gandrup, som er beliggende ca. 1,1 km vest for ejendommen. Der udover er der 520 meter sydvest udlagt et område til egentlige erhvervsformål, hvorfor området ikke kan anvendes til følsom anvendelse.

Dyrehold

Efter udvidelse bliver årsproduktionen på 14.122 stk slagtesvin i vægtklassen 30-100 kg svarende til 392 DE Udvidelsen af dyreholdet planlægges gennemført umiddelbart efter meddelelse af miljøgodkendelse. Udvidelsen af dyreholdet forventes gennemført senest i løbet af 2003/2004.

Landbrugsareal / harmoniforhold:

"Østerheden" har et areal oplyst til 120,77 ha. udspretningsareal. Herudover tilforpagtes i alt 53,6 ha. Derudover inddrages 28,18 ha til udspretning fra anden ejendom (Teglværksvej 49), og 85,24 ha. fra anden ejendom (Mølholtvej 11). Det samlede udspretningsareal efter udvidelsen er oplyst til 287,79 ha excl. braklagte arealer.

Det vurderes, at areal- og harmonikrav er opfyldt.

Det skal dog oplyses, at det er Plantedirektoratet, som administrerer reglerne vedrørende harmoni, hvorfor det også er Plantedirektoratet, som har tilsynet hermed.

Husdyrgødning

Husdyrgødning håndteres som gylle. Ifølge ansøgningen produceres der årligt 2.581 m³ gylle inden udvidelsen. Efter udvidelse af dyreholdet vil produktionen være 6.774 m³ gylle.

Den samlede opbevaringskapacitet efter udvidelsen er opgjort til 6.040 m³, hvilket svarer til 10,7 mdr's opbevaringskapacitet.

Opbevaringsanlæg:

	Byggeår	Kapacitet [tons]
Gyllebeholder	1996	1.240 m ³
Gyllebeholder	1984	1.550 m ³
Gyllebeholder	1996	2.550 m ³
Eksisterende stald	-	400 m ³
Ny stald	2003	300 m ³

Ejendommens samlede opbevaringskapacitet [tons]	
Før udvidelse	Efter udvidelse
5.740 m ³	6.040 m ³

Indretning

Stalde:

Virksomhedens produktion foregår i bygning nr.: 1-2, jf. skitse i bilag 1.

Bygning	Staldtype	Stipladser	Ammoniak- fordampning normtal
1	Slagtesvinestald, fuldspalte	1750	16 %
2	Ny slagtesvine, Delvist spaltegulv	1750	12 %

Ifølge Landbrugets Rådgivningscenters ammoniakfordampningstal⁹ ligger ammoniakfordampningen fra ovennævnte staldtyper på ca. 12-16 %.

Alle stalde er tilsluttet bedriftens gylletanke.

Derudover er der et maskinhus og et kornfyr. Stuehuset er beliggende centralt på grunden, jf. skitse i bilag 1.

⁹ Drejebog for VVM og miljøgodkendelse – mappe 1, vejledning til skemaer. Udgivet af Landbrugets Rådgivningscenter, Skejby, november 2001.

Ventilation:

Staldene er forsynet med undertryksanlæg, hvor afkast er placeret i kip. Der er ingen gulvafsugning. Ventilationsforholdene for de enkelte stalde er beskrevet i nedenstående skema:

Bygning	Max. ventilation	Dia. Afkast *)	Luftskifte [gange/h] beregn.	Antal afkast *)	Tryk	Lufthast. Beregn.
1	Ikke oplyst	-	-	-	Undertryk	-
2	Ikke oplyst	-	-	-	Undertryk	-

*) Diameter for afkast er ikke oplyst, hvorfor luftskifte og lufthastighed ikke er beregnet.

Alle afkast er etableret uden overdækning.

Transporter til og fra ejendommen

Transporter til og fra ejendommen foregår udelukkende ad offentlig Vester Hedensvej (kommunevej), og transporter er oplyst som følger:

Antal	Antal transporter	
	Før	Efter
Slagtesvin	35	90
Smågrise	18	45
Døde dyr	135	135
Indkøbte foderstoffer	27	27
Olie m.v.	15	20
Markafgrøder (20 t/læs)	129	335
Gylle	170	255

Transport af offentlig vej mellem ejendommen og arealerne er yderst begrænset i strækning, da stort set alle arealer ligger omkring ejendommen.

Perioden for udbringning af gylle er normalt april måned til majs og maj/juni for de øvrige afgrøder. Der benyttes slæbeslanger.

Råvarer og hjælpestoffer

Foderforbrug:

Fandelen af indkøbt færdigfoder er pt. 412 tons/år, den resterende del af foderet produceres på ejendommen. Efter udvidelsen vil indkøbt færdigfoder stige til 519 tons/år og egen produktion af foder vil ikke stige.

Markbruget:

Indkøbet af handelsgødning er vil falde fra ca. 132 ton til ca 46 tons. Dette vil primært skal pga. en større andel husdyrgødning.

Ansøger er bevidst om at anvende sprøjtemidler så hensynsfuldt som muligt og anvender derfor lowdriftdyser. Derudover sprøjter han under gode vækst- og vejrforhold, så afdriften mindskes og effekten af den anvendte mængde optimeres.

Energi- og vandforbrug mv.:

Vandforsyning sker fra egen boring, præcis placering er ikke opgivet..

Vandforbrug beregnet ud fra normværdier	Før udvidelse [m³]	Efterudvidelse [m³]
Drikke- og vaskevand, drift	6.200	10.000
Drikke- og vaskevand, privat	170	Uændret

Vandforbruget er baseret på normværdier, vaskevand er inkluderet. Andelen af privatforbruget er fastsat skønsmæssigt ud fra en husstand på 4 personer.

Energiforbrug	Forbrug pr. år før udvidelse	Forbrug pr. år efter udvidelse
Dieselolie til traktorer m.v.	30.000 liter	33.000 liter
Korn til opvarmning af produktionsbygninger	15 tons	20 tons
Elforbrug: lys, opvarmning og maskiner	115.000 kWh	140.000 kWh

På forbruget af dieselolie forventes en mindre stigning. Elforbruget forventes på samme måde at falde pr. dyreenhed, som følge af forbedrede arbejds og energibesparende maskiner

Affald

Ejendommens affaldproduktion består bl.a. af tom emballage fra sprøjtemidler, skrot (kun jern), batterier samt en mængde spildolie. Disse affaldsfraktioner afleveres til den kommunale genbrugsplads. Brændbart affald bortskaffes via den kommunale renovation. Rester af medicin afleveres til dyrlægen. Døde dyr opbevares under låg indtil afhentning.

Ikke teknisk resume

Ejendommen "Østerheden", Vester Hedensvej 35, 9362 Gandrup, ved Søren Aaen har søgt Nordjyllands Amt og Hals Kommune om tilladelse til at udvide bedriftens husdyrproduktion.

Ejendommen "Østerheden" producerer i dag 5.378 slagtesvin (30-118 kg) pr. år. Produktionen svarer til 198 dyreenheder (DE) som ønskes udvidet til 392 DE. Når et anlægskapacitet overstiger 250 DE, skal der af amtet udarbejdes et tillæg til regionplanen for anlægget. Ligeledes kræver udvidelsen meddelelse af miljøgodkendelse.

Til ejendommen er der tilknyttet 287,79 ha dyrket areal inklusiv andre ejede ejendomme og forpagtede arealer. Harmonikravet er 280,0 ha.

"Østerheden" ligger øst for Gandrup by i Hals Kommune. Hovedparten af udspretningsarealerne ligger i et jordbrugsområde. Der ligger ikke udspretningsarealer i nitratfølsomme områder.

Den nærmeste ejendom til "Østerheden I/S" er beliggende 225 meter væk. På baggrund af denne afstand forventes det, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig ændring af støj, lugt og fluegener i forhold til den nuværende produktion på ejendommen. Ej heller vil en øget transport fra ejendommen i forbindelse med udvidelsen blive betragtet som værende til gene.

Ejendommen drives både socialt, økonomisk og produktionsmæssigt bæredygtigt. Men for at effektivisere og rationalisere ud fra disse driftsideologier er det nødvendigt at udvide produktionen.

Alternativer til udvidelsen på "Østerheden" vil være en fortsættelse af nuværende produktion, kombineret med opstart af produktion på anden ejendom eller opkøb af anden ejendom med en produktion.

MILJØTEKNISK VURDERING

Lokalisering

Ejendommen er beliggende i det åbne land, uden naboer og/eller samlet bebyggelse i umiddelbar nærhed.

Nedenfor er angivet afstande fra staldbygninger til anden bebyggelse m.v.:

Afstand fra staldbygning til	Afstand faktisk	Beregnet geneafstand efter udv.	Beregnet Konsekvens-område efter udv.	Husdyrgød-ningsbek.
Enkelt vandindvinding	880 meter	---	---	25 meter
Fælles vandindvinding, Rimmerne Vandværk	300 meter			
Vester Hassing Vv.	2700 meter	---	---	50 meter
Vandløb	> 15 meter	---	---	15 meter
Offentlig vej, Vester Hedensvej	> 15 meter	---	---	15 meter
Naboskel	100 meter	---	---	15 meter
Nabobeboelse, Vester Hedensvej 31	225 meter	---	---	50 meter
Byzone (zoneområde I), Gandrup	1100meter	580 meter	420 meter	300 meter
Samlet bebyggelse (zoneområde II)	---	330 meter	420 meter	300 meter
Boliger i landzone (zoneområde III)	225 meter	185 meter	420 meter	---

Vurdering

Det vurderes, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Luftforurening

Udsugningsluften fra stalde indeholder forurenende og / eller generende mængder af luftformige og partikulære stoffer, herunder støv, ammoniak, svovlbrinte og lugtstoffer.

Desuden fremkommer lugt ved håndtering / udbringning af gylle. Der har ikke været klaget over lugt, der stammede fra ejendommens drift.

Vurdering

I forbindelse med dyrehold vil der altid forekomme lugt i form af lugtstoffer, som afgives sammen med fordampningen af ammoniak.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet, størrelsen samt sammensætningen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

For at begrænse ventilationsluftens lugtindhold er det vigtigt, at sikre en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt, således at mindst mulig lugt bortventileres til det fri.

Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder. De vigtigste stoffer er ammoniak, aminer, svovlbrinte og mercaptaner.

Staldtypen, der vælges, har en ammoniakfordampning der er ca. 12 – 16%. Der vil endvidere blive etableret et forsyningsanlæg, der behandler gyllen. Herved mindskes ammoniakfordampningen og lugt fra stalden.

Ejendommen er beliggende i landzone ca. 225 meter fra nærmeste nabo og ca. 1100 meter fra nærmeste beboelsesområde. Ifølge alment accepterede retningslinier for begrænsning af lugtgener¹⁰ kan der beregnes en teoretisk geneafstand til nærmeste nabo / beboelsesområde. Geneafstanden vil sige den afstand, der minimum bør være til nærmeste nabo / beboelsesområde, for at bedriftens produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener. Endvidere er beregnet konsekvensområde for ejendommens lugtafgivelse. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan lugtes – uden at det af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Med udgangspunkt i, at ejendommen er beliggende i landzone har Hals Kommune beregnet geneafstanden, for 3 kategorier/områdetyper:

- ”Boligområde i byzone samt sommerhusområde” (zoneområde I),
- ”Byzoneområde i øvrigt samt landsby uden erhvervsmæssigt husdyrbrug (=samlet bebyggelse i landzone)” (zoneområde II) og
- ”Boliger i landzone uden tilknytning til landbrugserhverv” (zoneområde III)

Geneafstanden er beregnet til henholdsvis at være minimum 580 meter, 330 meter og 185 meter. Nærmeste nabo / samlede bebyggelse er således placeret uden for den beregnede geneafstand for boliger i landzone/lanzone.

Hals Kommune har ligeledes beregnet det teoretiske konsekvensområde, hvor en lugt kan registreres. Konsekvensområdet er beregnet til 330 meter før udvidelse og 420 meter efter udvidelse af dyreholdet.

I bilag 2 er vist skitse, hvor de beregnede geneafstande er illustreret.

Det at have et dyrehold af den størrelse, som hermed miljøgodkendes, vil - alt andet lige - give anledning til lugtgener på grund af lugtemission.

Med baggrund i ovennævnte, er der opstillet vilkår for egenkontrol af lugt, således at tilsynsmyndigheden kan fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgener, såfremt udvidelsen medfører væsentlig flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse.

Ved udarbejdelse af denne miljøgodkendelse er beregnet og forudsat en lugtemission på 34.100 LE/s svarende til en geneafstand på ca. 185 meter, zoneområde III.

Det er Hals kommunes opfattelse, at produktionen på ejendommen, på baggrund af de afgivne oplysninger, ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende.

Det skal oplyses, at vurderingen af lugtforholdene udelukkende er foretaget med baggrund i lugtberegning af kg dyr på stald. Det faktiske ventilationsanlæg er således ikke vurderet.

---

¹⁰ Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udarbejdet af Kaj Boye Frandsen, MLK Fyn, maj 1994.

Støj

Der vil fremkomme støj primært fra staldens ventilatorer, fra transport til og fra ejendommen, gyllepumpe, alt forefaldende arbejde med traktorer, fodring, markarbejde, samt støj fra dyrene og korntørring.

Vurdering

Det er efter Hals Kommunes skøn rimeligt, at sikre de omboende mod væsentlige støjgener ved at stille konkrete krav til den maksimalt tilladte støjemission. Der stilles derfor i godkendelsen krav om overholdelse af konkrete støjgrænser, og ligeledes krav om målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

Håndtering af husdyrgødning m.v.

Gyllelagerets opbevaringskapacitet er på i alt 6.040 m³, hvilket svarer til en opbevaringskapacitet for bedriften på over 10,7 måneder. Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8. Vilkår nr. 10 overholdes således.

Vurdering

For at undgå spild af gylle, ved tømning af gyllebeholder og påfyldning af gyllespreder, stilles der krav om, at der etableres en påfyldningsplads med afløb til gyllesystemet eller anden opsamlingsbeholder.

Ved transport af gylle til opbevaring uden for ejendommen vil der blive stillet vilkår om, at dette skal foregå på den tid af året, hvor generne er mindst mulige.

I forbindelse med krav om etablering af vaskeplads eventuelt for rengøring af sprøjteudstyr samt til påfyldning af sprøjtemidler til marksprøjte skal opmærksomheden henledes på kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet for ejendommen, idet vaskevand herfra skal medtages i dette regnskab.

Ejendommen er sikret tilstrækkeligt areal til opfyldelse af harmoni-bestemmelserne, da der er indgået skriftlige aftaler om tilforpagtning af jord. Aftalerne er gældende for i alt 53,6 ha. Der skal til stadighed foreligge skriftlige forpagtningsaftaler eller andre skriftlige aftaler om udbringning af gødning uden for ejendommen til opfyldelse af harmonireglerne.

Ved indgåelse af nye aftaler - både forpagtnings- og udspretningsaftaler - skal opmærksomheden henledes på, at disse skal VVM screenes, evt. VVM vurderes. Derfor er der også sat vilkår om, at disse aftaler skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder inden ikrafttræden.

Det skal dog oplyses, at tilsynet med disse aftaler fra den 1. august 1998 er overgået til Plantedirektoratet i sammenhæng med tilsynet med gødningsregnskaber. Desuden kan det tænkes, at niveauet og omfanget af disse regler ændres.

Affald

Fra ejendommen kan der forventes døde dyr, som afleveres til destruktionsanstalt, DAKA. Desuden vil der være en mængde spildolie, oliefiltre og akkumulatorer. Herudover vil der også være klinisk risikoaffald som kanyler m.v.

Vurdering

For at undgå at der opstår uhygiejniske forhold, skal opbevaring af selvdøde dyr foregå i lukket container eller lignende indtil bortskaffelse til autoriseret destruktionsanstalt.

Kemikalier, bekæmpelsesmidler samt tom emballage herfra skal opbevares i giftrum. Farligt affald (olie- og kemikalieaffald) skal for at undgå forurening af jord og grundvand opbevares på befæstet areal med overdækning og uden mulighed for afløb.

Det skal gøres opmærksomt på, at ud over vilkårene om affald i denne godkendelse, gælder også regler fastsat i Hals Kommunes affaldsregulativ.

Endvidere skal opmærksomheden henledes på, at der jf. Affaldsbekendtgørelsen skal føres register over bedriftens affaldsproduktion. Skemaer herfor samt vejledning og et eksempel hæfte fremsendes i forbindelse med miljøtilsyn på bedriften.

Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Vurdering

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende

Spildevand

Ejendommens spildevand omfatter overfladevand, processpildevand samt sanitært spildevand. Overfladevand det vil sige, regnvand / tagvand ledes til dræn. Processpildevandet – det vil sige spildevand fra produktionen / vaskeplads samt afløb fra plansilo ledes til gyllebeholder. Sanitært spildevand – spildevand fra stuehuset ledes til septiktank.

Vurdering

Rengøring af sprøjteudstyr må ikke udføres på steder, hvor der er risiko for punktforurening / forurening af grundvandet. For at sikre en forsvarlig rengøring stilles der krav om etablering af en vaskeplads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrofor (markvanding), hvis påfyldningsslangen er forsynet med kontraventil.

Miljø- og ressourcestyring og renere teknologi

For at sikre at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en analyse af anvendelsen af ressourcer i landbrugsproduktionen.

Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Det er også vigtigt, at gener som støj, lugt og støv fra produktionen er så små som muligt.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen.

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er et bærende element i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Vurdering

I ansøgningsmaterialet er følgende relevante initiativer nævnt:

- Etablering af gylleforsuringsanlæg fra Starring Maskinfabrik. Dette betyder mindre ammoniakfordampning fra staldene, bedre udnyttelse af gyllen, samt mindre lugt.
- Forsuringsanlægget kan også have en positiv effekt på dyrenes sundhedstilstand samt arbejdsmiljøet i stalden..
- Energiforbruget vil i forbindelse med udvidelsen falde (kWh pr DE) primært gennem valg ny foder-mølle.

Det vurderes, at det ansøgte lever op til målsætningerne om anvendelse af renere teknologi.

BILAG

Skitse visende ejendommen inden udvidelse og ombygning.

Udsnit af matrikelkort for ejendom og naboejendomme

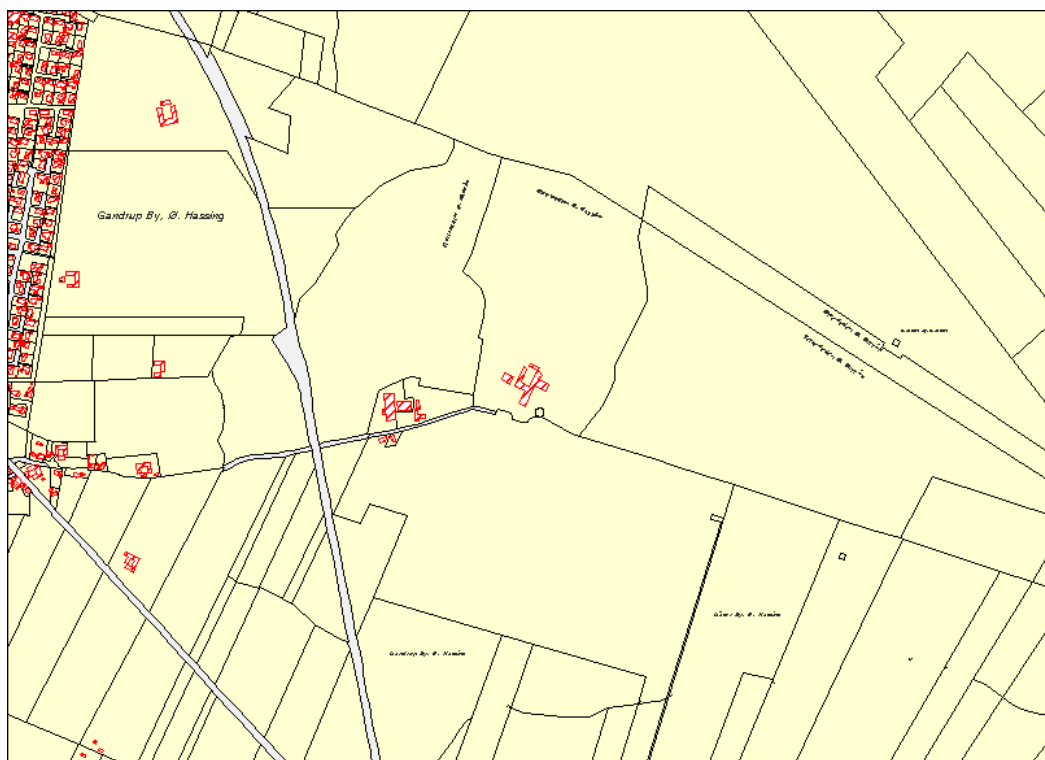
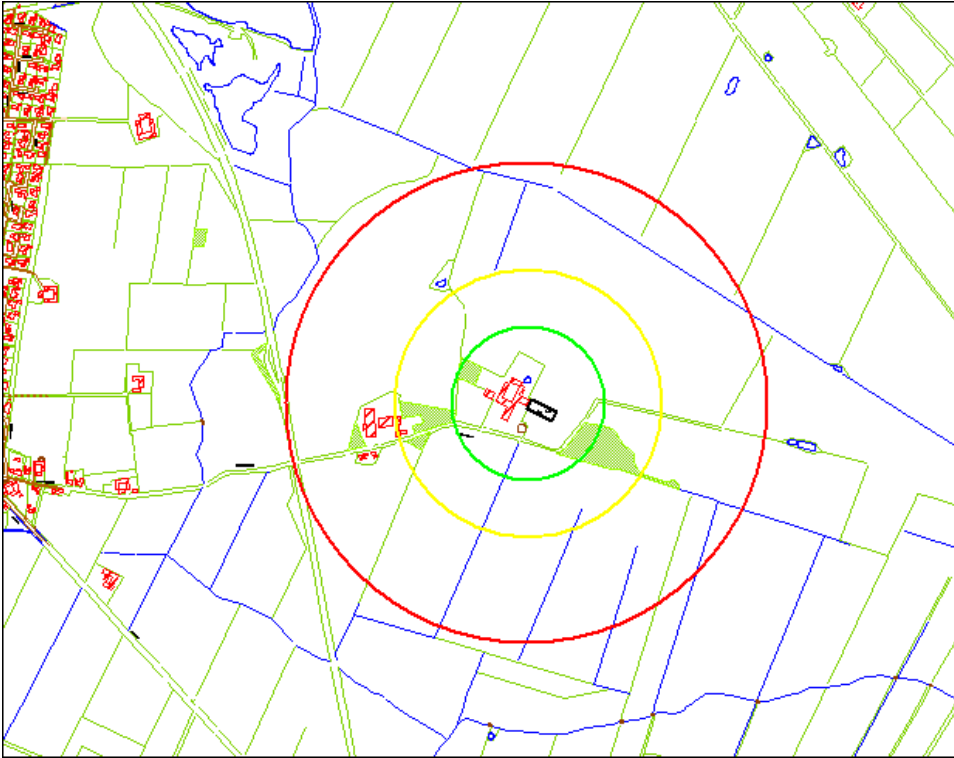

Illustration af de beregnede geneafstande for byzone, landsbyer og landzone mv:

Rød cirkel = 580 meter (zoneområde I),
Gul cirkel = 330 meter (zoneområde II)
Grøn cirkel = 185 meter (zoneområde III)